

ERORI DE MEDICAȚIE ÎN PRACTICA MEDICALĂ

Prof. Dr. Cristina Mogoșan

**Disciplina Farmacologie, Fiziologie și Fiziopatologie, Facultatea de Farmacie,
Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" Cluj-Napoca,
România**

Introducere

- O meta-analiză recentă a arătat că prevalența erorilor de medicație este de **32,1% până la 94%**
- Statisticile au arătat că 39% din erorile medicamentoase au fost legate de medicii generaliști, 38% de asistenții medicali și **23% de farmaciști**
- **Consecințe:** Erorile de medicație cresc riscul de morbiditate și mortalitate, ceea ce duce la costuri suplimentare ce pot ajunge până la suma de **3.5 miliarde de dolari pentru un spital din SUA în fiecare an.**

"Un eșec în tratament care dăunează sau are potențialul de a dăuna pacientului"

The United States National Coordinating Council for Medication Error Reporting and Prevention: **"orice eveniment evitabil care ar putea provoca sau conduce la o utilizare nepotrivită a medicației ori la vătămarea pacientului, cât timp medicamentul este în controlul profesionistului din domeniul sănătății, al pacientului sau consumatorului"**

Unde pot apărea?

- Producere
- Aranjare
- **Prescriere**
- Transcriere
- **Eliberare**
- Administrare
- Monitorizare

Consecințe

- în funcție de **consecințele** acestora pentru pacient:
 - erori de medicație asociate cu reacții adverse
 - erori de medicație care nu provoacă daune
 - erori de medicație interceptate
 - erori de medicație potențiale

Erori în prescriere

- **Eroare de prescriere** (de gândire sau decizie greșită)
 - Medicament greșit (asemănări de DCI sau nume comerciale)
 - **Doză greșită (>50% din erori)**
 - Cale, frecvență, durată de administrare greșite
 - Prescriere necorespunzătoare pentru un anumit tip de pacient
 - Prescriere necorepunzătoare raportat la alte terapii pe care le urmează

VERIFICAȚI REȚETA!!!!

Erori de prescriere/eliberare

Ciclosporină/ciclofosamidă	Prograf/Prozac
Azatioprină/azitromicină	Levetiracetam/levocarnitină
Ciclosporină/cicloserină	Tambocor/Tamoxifen
Tacrolimus/tamsulosin	Lamotrigină/Lamivudină
Nitroglicerină/nitrofurantoină	Trileptal/Tegretol

Erori în prescriere

- **Erori de scriere**

- Neclară
- Abrevieri
- Rețete incomplete

THE 7 TYPES OF PHYSICIAN HANDWRITING

5 YEAR OLD HANDWRITING:

Patient seen and examined

IMMACULATE, ILLEGIBLE SCRIPT:

Abnormal soft rock hard, unbalanced

SANSKRIT:

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

EVERY 4TH WORD LEGIBLE:

Very critical care of the STAT!

EVERY WORD MUST TOUCH LINE MARGINS:

Patient is alert
and oriented x3

TEENY TINY:

Patient has history of hypertension and diabetes

HAD 30 SECONDS TO WRITE NOTE:

Erori de eliberare

- Frecvență: 0-45%
- Tipuri
 - Pacientul nepotrivit (secție greșită)
 - Medicament nepotrivit
 - Moment nepotrivit
 - Cantitate nepotrivită
 - Formă necorespunzătoare
 - Medicament expirat
 - Omiterea
 - Medicament de calitate inferioară
 - Informații greșite pe etichetă
 - Interacțiuni medicamentoase

Erori de eliberare

- Cauze

- Ocupat
- Lipsă personal
- Constrângeri de timp
- Oboseală
- Întrerupere în timpul eliberării
- Scris de mână nelizibil
- Pacienți insistenți, cu multe prescripții, grăbiți, conversația cu ei
- Medicamente care arată sau se pronunță asemănător

Erori de eliberare

- Cauze

- Formare insuficientă a farmacistului
 - Creștere nr. de medicamente autorizate
 - Creșterea nr. de indicații pentru medicamente
 - Scheme terapeutice complexe
 - Creșterea numărului de pacienți vârstnici și vulnerabili
- Comunicare slabă între farmaciști și medici
- Supraîncredere în sistemele automate

Ce putem face?

- Asigurați suficient personal
- Verificați cu atenție prescripțiile
- Clarificați orice informație neclară
- Oferiți consiliere pacientului

Ce putem face?

- Respectarea celor 8 R:
 - Pacientul potrivit, medicamentul potrivit, momentul potrivit, doza potrivită, calea corectă, documentația corectă, pentru motivul corect și răspunsul corect.
- Instruire farmaciștilor
- Raportarea erorilor de medicație

Prevenire

- **Utilizarea în siguranță a medicamentelor: noile ghiduri EMA pentru prevenirea erorilor de medicație**
- EMA a publicat un **ghid de bune practici privind erorile de medicație**, pentru a îmbunătăți raportarea, evaluarea și prevenirea acestora de către autoritățile de reglementare și industria farmaceutică în întreaga UE

Recomandările Agenției Europene a Medicamentului

- Clexane[®] ce conține **enoxaparină sodică**
- **modalitatea de exprimare a concentrației**

Pentru a reduce riscul de erori de medicație ce pot cauza tromboză sau hemoragie majoră, **concentrația enoxaparinei trebuie exprimată atât în unități internaționale (UI) de activitate anti-factor Xa, cât și în miligrame (mg)**, ținând cont de faptul că 1 mg de enoxaparină sodică este echivalent cu 100 UI de activitate anti-factor Xa.

Concluzii

- Erorile de medicație - o problemă importantă de siguranță
- **farmacistul** – rol important în analiza prescripțiilor și consilierea pacienților

Vă mulțumesc pentru atenție!